

SCIMAGO VE ARWU 2012 DÜNYA SIRALAMALARINDA TÜRK ÜNİVERSİTELERİNİN DURUM RAPORU

Dünya üniversite sıralamalarında hangi üniversitelerimizin ilk 500'e girdiği çok tartışılmaktadır. Dünya üniversitelerini sıralayan 8 kurumun kullandığı kriterler ve sıralamaların açıklandığı tarihler birbirinden farklıdır. Bir sıralamada ilk 500'e girebilen bir üniversitenin başka bir sıralamaya giremeyişi karşılıklıya neden oluyor. Bazı sistemler yayın kalitesine ağırlık verirken bazıları anket sonuçlarına önem veriyor. ODTÜ Enformatik Enstitüsü URAP (University Ranking by Academic Performance) Laboratuvarı olarak yürüttüğümüz akademik çalışmaların yanısıra diğer dünya üniversite sıralama sistemlerinde yer alan Türk üniversitelerinin durumu hakkında raporlar hazırlamaktayız. Bu rapor, Ağustos 2012'de açıklanan ARWU ve SCIMAGO sıralamalarında yer alan üniversitelerimizin durumlarını özetlemektedir.

ARWU

Dünya üniversiteleri ilk kez 2003'te Çin'de Jiao Tong Üniversitesi (ARWU) tarafından sıralandı. Bu sıralamada, üniversitelerin Nobel Ödülü alan mensup ve mezunlarının sayısı en önemli kriterdir. Önemli kriterlerden bir diğeri de, üniversitelerin en çok atıf alanlar listesindeki mensup sayısıdır. Bu sıralamada son yıllarda ilk 500 arasında sadece İstanbul Üniversitesi yer almaktadır (8 kez). Ağustos 2012'de yayınlanan son sıralamada da İstanbul Üniversitesi 401-500 arasında yer almıştır.

SCIMAGO

İspanya'daki Scimago Araştırma Kurumu ise 2009 yılında üniversite ve araştırma kurumlarının sıralamasını yayınlamaya başladı. Bu kurum, Ağustos 2012'de, 3.290 üniversite ve araştırma kurumunun sıralamasını ilan etti. Scimago, 2012 yılı dünya sıralamasını Scopus veri tabanını kullanarak yapmıştır. Kriterler;

- **(O) - Toplam Doküman Sayısı:** Scopus tarafından taranan dergilerde yayınlanan makale, bildiri ve inceleme gibi bilimsel dokümanların sayısı.
- **(IC) - Uluslararası İşbirliği Oranı:** Diğer ülke üniversiteleriyle yapılan ortak yayınların toplam yayına oranı.
- **(NI) - Normalize Edilmiş Etki:** Normalize edilmiş yayın başına atıf değerinin dünya ortalamasına oranı.
- **(Q1) - Yüksek Etkili (%25) Yayın Oranı:** Scimago Dergi Sıralaması'na göre alanında en etkin %25'lik dilimde yer alan dergilerde çıkan yayınların toplam yayına oranı.
- **(SPEC) - Alana Odaklılık / Alan Çeşitliliği:** Bilimsel çıktılarının alan odaklı / alan çeşitli olma durumu.
- **(EXC) - Yüksek Atıflı (%10) Yayın Oranı:** Alanında en çok atıf alan %10'luk dilime giren makalelerin toplam yayına oranı.
- **(LEADERSHIP) - Yayınlarda Sorumlu Yazarlık Sayısı:** Yapılan yayınlar arasında ilgili üniversite mensuplarının sorumlu yazar olduğu yayın sayısı.

Bu sıralamada, üniversiteler dışında, bilimsel yayın üreten kamu kurumları, özel firmalar ve sağlık kuruluşları da yer almaktadır. Bu nedenle URAP raporunda, Türk üniversitelerinin durumunu sağlıklı olarak analiz edebilmek için, kamu kurumları, özel firmalar ve sağlık kuruluşları listeden çıkartılarak yalnızca Scimago Sıralaması'ndaki dünya üniversitelerine ait veriler kullanıldı. Böylece üniversitemizin, arada başka kurumlar olmadan, kendi konumlarını dünya üniversiteleriyle karşılaştırma şansı doğmuş oldu.

Değerlendirme

Sıralama tablosundaki 3.290 kurum arasında 57 üniversitemiz yer aldı. Scimago listesinde üniversiteler (HE) ve üniversite olmayan kamu araştırma kurumları ise (GO) olarak ayrılmıştır. Üniversite olmayan kurumlar listeden çıkarıldıktan sonra 57 üniversitemizin dünyanın diğer üniversiteleri arasındaki durumu belirlendi. Üniversitemizden 5'i ilk 500'e girdi (İstanbul, Hacettepe, Ankara, Gazi ve ODTÜ). *Üniversitemizin 16'sı 501-1000 arasında, 25 üniversitemiz 1001-1500 arasında ve 10 üniversitemiz de 1500-2000 arasında yer aldı.*

Scimago sıralamasını hazırlayan yetkililer sıralama listesini üretilen toplam bilimsel yayın sayısına göre ilan etmiştir. Ayrıca her kurumun kendi güçlü ve zayıf yönlerini görebilmesi için 6 indikatöre göre daha kurumları dünyadaki yerlerini ilan etmektedirler. Ancak kurumun yaptığı açıklamada çok kriterli sıralama yapmayı hedeflemedikleri ve bu nedenle de her indikatör için puan vermedikleri görülmektedir. Sıralama tablosundaki 6 farklı indikatörden en az birinde ilk 500'e giren 12 üniversitemizin durumu Tablo-1'de yer almaktadır. Bu üniversitemiz: İstanbul, Hacettepe, Ankara, Gazi, ODTÜ, Ege, İ.D. Bilkent, Sabancı, Koç, Gebze YTE, Kafkas ve TOBB ETU'dur.

TABLO 1: Kendi Grubunda En Az 1 İndikatöre Göre İlk 500'de Yer Alan 12 Türk Üniversitesi

(Scimago sıralama listesinde yer alan ancak üniversite olmayan kamu kurumları tablodan çıkartılmıştır)

Dünya Sıralamasındaki Yeri	Üniversite	Kaç İndikatörde İlk 500'e Girdiği	Dünya Sıralamasındaki Aralığı
359	İstanbul Üniversitesi	1	1-500 Arası
374	Hacettepe Üniversitesi	1	
419	Ankara Üniversitesi	1	
434	Gazi Üniversitesi	1	
482	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	
524	Ege Üniversitesi	1	501-1000 Arası
977	İ.D. Bilkent Üniversitesi	1	
1482	Sabancı Üniversitesi	3	1001-1500 Arası
1483	Koç Üniversitesi	3	
1606	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	1	1501-2000 Arası
1868	Kafkas Üniversitesi	1	
1894	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	3	

Scimago'nun genel sıralama tablosunda İ.D. Bilkent, Sabancı, Koç, Gebze YTE, Kafkas ve TOBB ETU gibi yeni kurulan ve sayıca küçük üniversitelerimizin özellikle etki değeri yüksek dergilerdeki yayın oranları açısından başarılı oldukları görülüyor. Diğer küçük üniversitelerimizin yayın sayılarını çok yükseltmeleri kolay olmayabilir. Ancak etki değeri yüksek dergilere yönelmeleri dünya sıralamalarında başarılı olma şanslarını arttıracığı görülmektedir. Sayıca büyük üniversitelerimizin de etki değeri yüksek dergilere yönelmeleri durumunda dünya sıralamalarında ilk 50-100 arasına girme şansları artacaktır.

Sonuç

Türk üniversiteleri sürekli olarak dünya sıralamalarında yükseliyor ve aralarındaki rekabet olumlu geliyor. ODTÜ Enformatik Enstitüsü URAP Laboratuvarı, dünya sıralamalarını izleyerek Türk üniversitelerinin durumunu gösteren raporlar yayınlıyor. Bu raporlara www.urapcenter.org adresinden ulaşılabilir. URAP'ın 2012 yılı Dünya Sıralaması (2000 Üniversite) ve Türkiye Özel Sıralaması sonuçları 15 Ekim 2012'de yapılacak olan Uluslararası Dünya Sıralama Sempozyumu'nda açıklanacak.

Prof. Dr. Ural Akbulut

URAP Başkanı

EK 1

TABLO 2: 57 Türk Üniversitesinin 6 Farklı İndikatöre Göre Dünya Üniversiteleri Arasındaki Yeri

(Scimago sıralama listesinde yer alan ancak üniversite olmayan kamu kurumları tablodan çıkartılmıştır)

Dünya'daki Yeri	ÜNİVERSİTE	Uluslararası İşbirliği Oranı'na Göre	Yüksek Etkili (%25) Yayın Oranı'na Göre	Normalize Edilmiş Etki'ye Göre	Alana Odaklılık / Alan Çeşitliliği'ne Göre	Yüksek Atrıflı (%10) Yayın Oranı'na Göre	Yayınlarda Sorumlu Yazarlık Sayısı'na Göre	Dünya Sıralaması'n da Yer Aldığı Grup
359	İstanbul Üniversitesi	1588	1323	1589	1948	1669	330	1-500 Arası
374	Hacettepe Üniversitesi	1595	1301	1427	1926	1570	339	
419	Ankara Üniversitesi	1648	1570	1645	1958	1871	438	
434	Gazi Üniversitesi	1995	1533	1634	1955	1652	395	
482	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1057	1081	896	1856	837	445	
524	Ege Üniversitesi	1614	1516	1483	1938	1451	455	501-1000 Arası
585	İstanbul Teknik Üniversitesi	1136	1089	898	1326	679	532	
710	Dokuz Eylül Üniversitesi	1856	1317	1432	1928	1450	605	
724	Selçuk Üniversitesi	2064	1591	1652	1562	1503	614	
734	Atatürk Üniversitesi	2011	1579	1493	1516	1406	616	
741	Erciyes Üniversitesi	1835	1517	1290	1450	1188	629	
751	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1965	1913	1891	971	1996	695	
784	Başkent Üniversitesi	2120	1362	1937	997	2059	655	
823	Marmara Üniversitesi	1664	1389	1456	1932	1571	806	
840	Uludağ	1846	1631	1808	1971	1800	690	

Dünya'daki Yeri	ÜNİVERSİTE	Uluslararası İşbirliği Oranı'na Göre	Yüksek Etkili (%25) Yayın Oranı'na Göre	Normalize Edilmiş Etki'ye Göre	Alana Odaklılık / Alan Çeşitliliği'ne Göre	Yüksek Atıflı (%10) Yayın Oranı'na Göre	Yayınlarda Sorumlu Yazarlık Sayısı'na Göre	Dünya Sıralaması'n da Yer Aldığı Grup
	Üniversitesi							
848	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1891	1448	1467	1934	1408	749	
873	Çukurova Üniversitesi	1723	1603	1497	1940	1554	841	
913	Fırat Üniversitesi	2008	1464	1276	1445	1096	789	
955	Boğaziçi Üniversitesi	700	1184	742	1817	770	949	
973	Süleyman Demirel Üniversitesi	1742	1503	1624	1552	1502	897	
977	İ.D. Bilkent Üniversitesi	640	917	720	468	725	889	
1022	Akdeniz Üniversitesi	1486	1429	1269	1912	1462	936	
1079	Kocaeli Üniversitesi	1901	1390	1457	1505	1313	963	
1141	Dicle Üniversitesi	2078	1792	1854	1602	1829	1045	
1165	Yıldız Teknik Üniversitesi	1650	1409	1112	1395	710	1048	
1176	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1938	1484	1477	1936	1326	1057	
1187	Pamukkale Üniversitesi	1914	1430	1608	1950	1364	1099	
1201	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2026	1870	1978	1620	2061	1113	
1210	Anadolu Üniversitesi	1651	1602	1300	1454	998	1164	
1221	Gaziantep	1892	1355	1443	1500	1405	1100	1001-1500 Arası

Dünya'daki Yeri	ÜNİVERSİTE	Uluslararası İşbirliği Oranı'na Göre	Yüksek Etkili (%25) Yayın Oranı'na Göre	Normalize Edilmiş Etki'ye Göre	Alana Odaklılık / Alan Çeşitliliği'ne Göre	Yüksek Atıflı (%10) Yayın Oranı'na Göre	Yayınlarda Sorumlu Yazarlık Sayısı'na Göre	Dünya Sıralaması'n da Yer Aldığı Grup
	Üniversitesi							
1247	İnönü Üniversitesi	1992	1344	1592	1541	1779	1170	
1266	Afyon Kocatepe Üniversitesi	2109	1614	1805	1586	1883	1178	
1287	Trakya Üniversitesi	2033	1702	1952	1616	2053	1117	
1373	Celal Bayar Üniversitesi	1866	1664	1818	1589	1929	1269	
1384	Mustafa Kemal Üniversitesi	1986	1814	1863	1605	1980	1258	
1400	Adnan Menderes Üniversitesi	1867	1744	1835	1593	2052	1279	
1402	Mersin Üniversitesi	1771	1400	1600	1544	1606	1310	
1414	Kırıkkale Üniversitesi	2019	1458	1616	1548	1649	1405	
1428	Harran Üniversitesi	1916	1670	1673	1566	1843	1344	
1439	Yeditepe Üniversitesi	1610	1573	1492	1515	1282	1440	
1444	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1668	1751	1840	1595	1985	1342	
1453	Bülent Ecevit Üniversitesi	1946	1295	1583	1536	1761	1295	
1457	Cumhuriyet Üniversitesi	2003	1383	1774	1580	1651	1288	
1459	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2061	1519	1291	1451	1189	1359	
1482	Sabancı Üniversitesi	374	1061	469	415	544	1444	

Dünya'daki Yeri	ÜNİVERSİTE	Uluslararası İşbirliği Oranı'na Göre	Yüksek Etkili (%25) Yayın Oranı'na Göre	Normalize Edilmiş Etki'ye Göre	Alana Odaklılık / Alan Çeşitliliği'ne Göre	Yüksek Atıflı (%10) Yayın Oranı'na Göre	Yayınlarda Sorumlu Yazarlık Sayısı'na Göre	Dünya Sıralaması'n da Yer Aldığı Grup
1483	Koç Üniversitesi	304	787	570	436	444	1435	
1508	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2020	1496	1785	1583	1971	1445	1501-2000 Arası
1597	Sakarya Üniversitesi	1643	1324	1253	665	1054	1475	
1606	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	765	993	727	471	527	1647	
1611	Fatih Üniversitesi	1506	1407	1265	1441	1268	1468	
1773	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	739	616	664	1245	654	1695	
1829	Niğde Üniversitesi	1688	1546	1295	684	1317	1799	
1868	Kafkas Üniversitesi	2045	1965	1536	140	1961	1869	
1894	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	466	1549	476	419	649	1839	
1901	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1670	1492	1281	675	1370	1896	
2116	Atılım Üniversitesi	1577	1367	1108	599	945	2034	